

Lietuvos Respublikos Seimo narės
prof. habil. dr. Vilijos Targamadzės
veikla 2022 m.

*Kiekvieni metai suteikia
naują kreditą –
gauname dienų,
valandų, minučių,
sekundžių kraitį...*

Delfi.tv nuotr.

2022 m. dirbau ir dirbu šiuose Seimo komitetuose, komisijose, frakcijoje, parlamentinėse grupėse:

- Švietimo ir mokslo komiteto pirmininko pavaduotoja 2020 m. lapkričio 19 d. – 2022 m. gruodžio 22 d., nuo gruodžio 23 d. – komiteto narė
- Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ narė
- Laikinosios Seimo ir akademinės bendruomenės bendradarbiavimo grupės pirmininkė
- Tarpparlamentinių ryšių su Sakartvelu grupės pirmininko pavaduotoja
- Tarpparlamentinių ryšių su Armėnijos Respublika grupės pirmininko pavaduotoja
- Laisvės premijų komisijos narė
- Laikinosios etno bičiulių grupės narė
- Laikinosios Jaunimo pilietinio patriotinio ugdymo grupės narė
- Laikinosios Maldos grupės narė

Nuotr. autorė Olga Posaškova, 2022 m. rugsėjo 29 d.

Darbas opozicijoje: atsakomybė, teismai ir boikotas

2022 metai pralėkė, palikdami darbų kraitį, sėkmes ir nesėkmes, nerimą ir įtampą dėl karo Ukrainoje, dėl šalies ir kiekvieno žmogaus saugumo, gyvenimo kokybės ir pragyvenimo, dėl nesibaigiančių krizių ir jų padarinių, jų įtakos kiekvienam mūsų šalies gyventojui.

Išties labai sunku apibūdinti, kokie buvo prabėgusieji metai... Matyt, įvairūs. Juk metus pradėjome karantino ir ekstremalios padėties sąlygomis ir kurį laiką dalis veiklų vyko virtualioje erdvėje.

Man, kaip Seimo narei, praėję metai buvo sudėtingi, nes dirbdama opozicijoje negali daryti didesnės įtakos valdančiosios daugumos priimamiems įstatymams ir jų pataisoms. Su didele dalimi priimtų teisės aktų nesutikau, nes, modeliuodama jų padarinius, įsiklausydama į žmonių nuomonę, kuri labai dažnai nesutapo su valdančiosios daugumos sprendimais, mačiau, kad nemaža jų dalis nepersidėda nei prie žmonių gyvenimo gerinimo, nei prie teisinės demokratinės valstybės kūrimo, nei prie Lietuvos valstybingumo stiprinimo. Per kiekvieną balsavimą jatau didžiulę atsakomybę, todėl nuodugniai gilinausi į kiekvieną Seimui teikiamą pasiūlymą. Dėl Seimo daugumos priimtų įstatymų ne kartą teko kreiptis ir į teismus, imtis kitų priemonių.

Kreiptasi į teismus

Ne paslaptis, kad dalis valdančiosios daugumos priimtų teisės aktų pažeidžia Lietuvos Respublikos Konstituciją ir vienintelis galimas kelias tokiems veiksams sustabdyti yra Konstitucinis Teismas. Nesutinkantieji su valdančiosios daugumos sprendimais 2022 m. ne kartą pasinaudojome ta galimybe. Svarbiausi kreipimaisi:

Lietuvos Respublikos Seimo nariai **2022 m. gegužės 10 d.** kreipėsi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu iširti, ar Švietimo įstatymo (2011 m. kovo 17 d. redakcija) 43 straipsnio 7 dalies nuostata „Mokykla bendrojo ugdymo programas gali vykdyti, jei atitinka Vyriausybės patvirtintose Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklėse nustatytus bendruosius ir specialiuosius kriterijus“ neprieštarauja Konstitucijos 40 straipsnio 1 daliai, 41 straipsnio 2 daliai, 120 straipsnio 2 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2021 m. gruodžio 22 d. priėmė nutarimą Nr. 1110 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. birželio 29 d. nutarimo Nr. 768 „Dėl Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“.

Pakeistas ankstesnio Vyriausybės 2011 m. birželio 29 d. nutarimo Nr. 768 taisyklių 13.1. papunktis nustato, kad „gimnazijose sudaromos ne mažiau kaip dvi III gimnazijos klasės, išskyrus Taisyklių 26.11 papunktyje nustatytus atvejus“, 13.3. papunktis nustato, kad gimnazijose, kuriose pagal Taisyklės leidžiama sudaryti vieną III gimnazijos klasę, rekomenduojama sudaryti ne mažesnę kaip 21 mokinio klasę. Toks reikalavimas tiesiogiai sietinas su valstybinės mokyklos veikla ir jos reorganizavimo, likvidavimo pagrindu, nes lemia, kad savivaldybės gimnazijos, kuriose nėra pakankamai mokinių, kad būtų sudarytos ne mažiau kaip dvi III gimnazijos klasės, išskyrus Taisyklių 26.11 papunktyje nustatytus atvejus, bus reorganizuojamos arba likviduojamos. Šie teisiniai santykiai Švietimo įstatyme nėra reglamentuoti.

Konstitucinis Teismas *šį prašymą priėmė nagrinėti.*

Spalio 27 d. grupė Seimo narių kreipėsi į Konstitucinį Teismą, prašydami iširti, ar Seimo sausio 18 d. priimto Asmens vardo ir pavardės rašymo dokumentuose įstatymo Nr. XIV-903 ir balandžio 14 d. priimto asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo, Nr. XII-1519 5 straipsnio pakeitimo įstatymo nuostata, kad ne lietuvių tautybės Lietuvos Respublikos piliečio prašymu jo ir jo vaikų vardai ir pavardės Lietuvos Respublikos piliečio asmens tapatybę patvirtinančiuose dokumentuose ir civilinės būklės aktų įrašuose rašomi lotyniškos abėcėlės rašmenimis (be diakritinių ženklų), neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai. Būtent šiais įstatymais

valdančioji dauguma nuo 2022 m. gegužės 1 d. asmens dokumentuose leido rašyti asmenvardžius su Q, W, X raidėmis. Tai, mano manymu, sietina su valstybinės kalbos, tautos išlikimo klausimais.

Konstitucinis Teismas šį prašymą priėmė nagrinėti

Kartu su Seimo nariais Vytautu Baku ir Laima Nagiene spalio 11 d. kreipėmės į **Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą**, prašydami ištirti, ar 2018 m. sprendimas pedagogų rengimą patikėti trimis aukštosioms mokykloms nepažeidžia kitų aukštųjų mokyklų lygybės ir autonomijos.

Boikotas

Seimo opozicija 2022-aisiais buvo priversta griebtis ir griežtesnių veiksmų. Nesutikdami su valdančiąja dauguma ir negalėdama pateikti savo antiinfliacinių siūlymų birželio mėnesį opozicija boikotavo Seimo posėdžius ir dvi savaites posėdžiavo atskirai.

Dvi savaites Seimo opozicija posėdžiavo atskirai. R. Danisevius/ www.lrytas.lt nuotr.

LAMPSS protesto akcija

Kaip Seimo narė savo nuomonę pareiškiau ir rugsėjo 12 d. LAMPSS organizuotame aukštųjų mokyklų dėstytojų proteste dėl jiems mokamo atlyginimo. Jų reikalavimai teisingi, nes universitetuose ir kolegijose dirba žmonės, kurie turi tam tikrų pasiekimų, kvalifikacinius ir mokslinius laipsnius. Jei universitetai ir kolegijos yra reikalingi, reikia užtikrinti jų finansavimą ir galimybę išgyventi.

Šiandieniniai Lietuvos įvykiai neretai sudaro įspūdį, kad viskas vyksta kaip kaleidoskopiniame žiūrone – kiekvieną kartą, priklausomai nuo žiūros kampo, iš stikliukų sukrenta kitoks vaizdas.

Prof. habil. dr. Vilija Targamadžė aukštųjų mokyklų proteste. D. Umbraso/LRT nuotr.

Teikti įstatymų ir įstatymų pakeitimo projektai

Per 2022 metus Seimas priėmė 563 įstatymus ir įstatymų pataisus. Didelės jų dalies Seimo opozicija nepalaikė, nes pateikti teisės aktai labiau atspindėjo asmens, žmonių grupelių ar valdančiųjų interesus, o ne norą rūpintis šalies žmonių gerove.

Būnant opozicijoje nėra paprasta dirbti, nes valdančioji dauguma veikia buldozerio principu, drastiškai atmesdama mūsų siūlymus. Nepaisant to, opozicija, įvertindama šalyje ir pasaulyje susiklosčiusią geopolitinę situaciją, atsižvelgdama į šalies gyventojų pasiūlymus, rengia ir Seimui teikia įstatymų ir įstatymų pakeitimų projektus, susijusius su įvairiomis šalies žmonėms svarbiomis sritimis: švietimu, energetika, darbo apmokėjimu, bendruomenių veikla, socialine apsauga ir kt.

Per 2022 metus inicijavau ir/ar dalyvavau rengiant 45 teisės aktus, iš jų 2 parengiau asmeniškai.

Pateikti šie teisės aktai

Siekdama įteisinti fizinio ugdymo mokytojų galimybę dirbti pagal ikimokyklinio ir (arba) priešmokyklinio ugdymo programas ir nustatyti tokius pačius pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientus ir darbo krūvio sandarą, kokie yra taikomi meninio ugdymo mokytojams, kartu su ikimokyklinio ugdymo specialistais rengiau ir Seimui pateikiau įstatymo **Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą** projektą.

Kol kas šių specialistų, nepaisant jų svarbos formuojant judėjimo įgūdžius kuo jaunesniame amžiuje, įdarbinimas neturi teisinio pagrindo ir skirtingose savivaldybėse jiems priskiriamos skirtingos pareigybės.

2022 m. birželio 28 Seimo posėdyje nutarta pritarti šiam projektui po pateikimo ir pradėti jo svarstymo procedūrą. Mano iniciatyva tolesnis projekto svarstymas nukeltas į Seimo 2023 m. pavasario sesiją.

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/afc796809ad411ec9e62f960e3ee1cb6?jfwid=kjtiql4xx>

Bendradarbiaudama su Nacionaline trečiojo amžiaus universitetų asociacija, parengiau **Atmintinių dienų įstatymo** papildymo projektą, kuriuo siūloma papildyti atmintinių dienų sąrašą Besimokančių senjorų diena. Įstatymo papildymas priimtas 2022 m. lapkričio 17 d. Tad spalio 1-oji dabar yra ne tik Tarptautinė pagyvenusių žmonių, bet ir Besimokančių senjorų diena.

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/c5389fd06a6f11ed8a47de53ff967b64>

Vykdamas Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos finansuojamą projektą „Senjore, būk pilietiškas! Nustok dejuoti, pradėk veikti!“, Jonavos trečiojo amžiaus universiteto (TAU) iniciatyva 2022 m. birželio 10 d. Jonavos Švietimo pagalbos tarnybos patalpose įvyko konferencija „Vyresnio amžiaus žmonių mokymosi galimybės“.

Į konferenciją atvyko 71 narys iš 25 universitetų ir dešimt svečių iš Lietuvos Respublikos Seimo, ministerijų ir Lietuvos savivaldybių asociacijos. Vilija Targamadžė, Lietuvos Respublikos Seimo narė, Švietimo ir mokslo komiteto pirmininko pavaduotoja, TAU narius pavadino socialinio kapitalo kūrėjais, turinčiais sąmoningą gyvenimo ir darbo patirtį. Nuotr. iš: <http://www.tauasociacija.lt/archyvo>

Kartu su grupe Seimo narių teikti projektai

Per 2022-uosius metus 45 įstatymų ir įstatymų pakeitimų projektai buvo teikiami kartu su kitais Seimo nariais, suvokiantiems, kad, norint Lietuvos žmonėms sušvelninti pandemijos, geopolitinės situacijos, augančios infliacijos pasekmes, būtini kitokie teisės aktai, negu priima valdančioji dauguma. Deja, didžiausia dalis šių projektų, ypač susijusių su finansiniais klausimais, buvo atmesti.

Pavyzdžiui, 2022 m. kovo mėnesį, šalyje smarkiai išaugus maisto produktų, būsto, vandens, elektros, dujų, transporto paslaugų, kuro kainoms, **siūlyta sumažinti akcizą degalams**, nes tai mažintų kainų kilimą, didintų gyventojų perkamąją galią. Pagal šį siūlymą akcizas 1 tūkst. litrų benzino būtų sumažėjęs nuo 466 iki 359 eurų, o 1 tūkst. litrų dyzelino – nuo 372 iki 330 eurų ir būtų siekęs ES minimalų tarifą. Įstatymo projektas atmestas.

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/cb243aa0a05b11ec9e62f960e3ee1cb6?jfwid=-5gvwwfxo4>

Nepriimtas ir birželio mėnesį grupės Seimo narių teiktas **Labdaros ir paramos įstatymo pakeitimo projektas**, kuriuo siūlyta užtikrinti, kad religinėms bendrijoms ir bendruomenėms būtų išlaikyta teisė gauti rėmėjų paskirtą 1,2 proc. gyventojų pajamų mokesčio dalį ir po 2025 m. sausio 1 d., nes pagal galiojantį įstatymą jie nuo 2025-ųjų tą teisę praranda. *Projektas registruotas, bet kol kas nepriimtas.*

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/258d1c00e88211ec896de0b71e988500>

Grupė Seimo narių parengtu ir rugsėjo mėnesį pateiktu **Gyventojų pajamų mokesčio** įstatymo pakeitimo projektu siūlyta neapmokestinamąjį pajamų dydį prilyginti minimalios mėnesinės

algos dydžiui. Taip pat siūlyta suvienodinti ir nediferencijuoti pagal turimos negalios lygį neapmokestinamųjų pajamų dydį (NPD), taikomą socialiai jautrioms asmenų grupėms. Mažiausiai uždirbantiems asmenims mėnesio NPD didėtų nuo 540 eurų iki 730 eurų, t. y. 2022-01-01 patvirtinto minimalios mėnesio algos dydžio. Tuo tarpu asmens, uždirbančio 1500 eurų per mėnesį, mėnesio NPD didėtų nuo 278,2 eurų iki 468,2 eurų. *Nepriimtas.*

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/e003f340335711edbf47f0036855e731>

Grupė Seimo narių, atsižvelgdami į neprognozuojamą elektros energijos rinkos kainos augimą elektros biržose, stengėsi laikinai iš dalies sumažinti Lietuvos gyventojams teksiančią finansinę našumą dėl išaugusių sąskaitų už suvartojamą elektros energiją. Rugsėjo mėnesį pateiktu Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo pataisos projektu siūlyta nuo 2022 m. spalio 1 d. iki 2023 m. gegužės 1 d. **nustatyti 9 proc. lengvatinį PVM tarifą** buitiniams elektros energijos vartotojams. *Pasiūlymas buvo atmestas.*

<https://eseimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/114c0ea030e311edbf47f0036855e731?jfwid=1bqiknpowc>

Įvertindami kritinę situaciją Lietuvos energetikos srityje bei dėl infliacijos nuolat augančias elektros, šildymo, vandens ir kitų būtinausių prekių ir paslaugų kainas, grupė narių rugsėjo viduryje pateikė **Darbo kodekso** pakeitimo projektą, kuriuo siūloma įpareigoti darbdavius nuotoliniu būdu dirbančiam darbuotojui kompensuoti ne tik su jo turimų priemonių naudojimu ar darbo priemonių įsigijimu, įsirengimu ir naudojimu susijusias išlaidas, bet privalomai susitarti bei kompensuoti ir internetinio ryšio paslaugų, padidėjusias elektros energijos, šildymo ir vandens, naudojamo darbo reikmėms, vartojimo **išlaidas**. *Nepriimtas.*

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/149118c0335a11edbf47f0036855e731>

Siekiant pritraukti į Seimą kandidatuoti daugiau akademinė veikla užsiimančių aukštųjų mokyklų, kolegijų dėstytojų ir mokslininkų, grupė Seimo narių parengė ir pateikė **Konstitucijos 52 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą**, kuriuo siūloma įteisinti nuostatą, kad Seimo narys negali gauti jokio kito atlyginimo, išskyrus Seimo nario atlyginimą ir užmokestį už pedagoginę ar kūrybinę veiklą. *Pataisa registruota, bet nepriimta.*

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/a1f43ee0238311edb36fa1cf41a91fd9>

Dėl Nacionalinės žemės tarnybos apskaičiuojamo žemės mokesčio, Daugiabučių namų savininkų bendrijoms, norinčioms gauti leidimą įrengti automobilių stovėjimo aikšteles keliems automobiliams, mokestis tapo nepakeliamą finansinę našumą, nes pagal Vyriausybės nustatytą tvarką, valstybinės žemės nuomininkas, pageidaujantis įgyvendinti valstybinės žemės nuomos sutartyje numatytą galimybę statyti naujus ir (ar) rekonstruoti esamus statinius ar įrenginius, turi sumokėti nustatyto dydžio atlyginimą už galimybę statyti valstybinėje žemėje. Grupė Seimo narių rugsėjo mėnesį pateikė **Žemės įstatymo** papildymo projektą, kuriuo siūloma numatyti išimtį nuostatomis, susijusioms su apskaičiuojamu atlyginimu už galimybę statyti ir (ar) rekonstruoti statinius ar įrenginius išnuomotame valstybinės žemės sklype ne ūkinę komercinę veiklą vykdančioms subjektams. *Projektas registruotas, bet nepriimtas.*

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/a02ec14037f411edbf47f0036855e731>

Spalio pabaigoje grupė Seimo narių pateikė **Valstybinių socialinio draudimo našlių ir našlaičių, maitintojo netekimo, ištarnauto laiko, valstybinių pensijų, kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas, rentų, kompensacinių išmokų, šalpos, slaugos ir priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinių kompensacijų kompensavimo įstatymo projektą**. Esamas Kompensavimo įstatymas numato tik dalinį 10 proc. dydžio praradimų, susidariusių sumažinus socialines išmokas pagal Laikinąjį įstatymą, kompensavimą 2020 metais. Pateiktu projektu siūlyta nustatyti tolesnį socialinių išmokų kompensavimą 2023–2026 metais, nereikalaujant iš socialinių išmokų gavėjų prašymų. Savivaldybių administracijų patiriamoms kompensuojamųjų

sumų išmokėjimo sąnaudoms kompensuoti siūloma skirti 1,4 proc. kompensuojamosioms sumoms mokėti skirtų valstybės biudžeto lėšų iš Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai skirtų valstybės biudžeto asignavimų. *Projektas registruotas, bet nepriimtas.*

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/849f2480568311edba0ded10be2fa21c>

Bandyta papildyti Lietuvos religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymą, siūlant įtraukti dar vieną tradicinę religinę bendriją – **Armėnų Apaštališkosios Bažnyčios religinę bendriją**. Šiuo papildymu siekiama įtvirtinti vienos iš seniausių Lietuvoje įsikūrusių religinių bendrijų – Armėnų Apaštališkosios Bažnyčios bendrijos tradiciškumą. Įstatymo papildymas užregistruotas gruodžio 15 d.

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/863d55907c5e11edbdcebd68a7a0df7e>

Atsižvelgianti į tai, kad nepaprastoji padėtis Lietuvoje tęsis daugiau kaip metus, gruodžio pradžioje pateiktas 51 Seimo nario pasirašytas nutarimo projektas, kuriuo siūloma, laikantis Seimo frakcijų proporcinio atstovavimo principo, sudaryti Lietuvos Respublikos Seimo specialiąją nepaprastosios padėties kontrolės komisiją iš 13 Seimo narių, pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymą turinčių teisę dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, žymima slaptumo žyma „Slaptai“, ir pavesti jai vykdyti nepaprastosios padėties parlamentinę kontrolę. *Valdantieji šį nutarimo projektą atmetė.*

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/be4d51c076e511ed8a47de53ff967b64>

Šie ir dauguma kitų opozicijos parengtų įstatymų ir įstatymų pakeitimų projektų buvo orientuoti į žmonių finansinio pajėgumo stiprinimą ir gyvenimo kokybės gerinimą, bet valdančioji dauguma juos atmetė.

Opozicijos pasiūlymai

2022 m. opozicija dažnai susidūrė su valdančiosios daugumos nekorektišku elgesiu – jie užgožia Seimo darbą, atmeta gerus, šalies žmonėms svarbius sprendimus ir tai akivaizdžiai parodo dalis pateiktų ir valdančiosios daugumos atmestų siūlymų sąrašas:

Projektas	Pasiūlymai
Dėl 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto	<p>Įvertindama Lietuvoje esančią didžiulę infliaciją ir atsižvelgdama į įvairių valstybinių, savivaldybių institucijų, įstaigų, asociacijų pagrįstus prašymus, opozicija pateikė pasiūlymus 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektui. Siūlyta papildomai skirti: Neringos miesto savivaldybei 1 mln. eurų Preilos krantinės rekonstravimo darbo projekto parengimui ir pirmojo rekonstrukcijos darbų etapo įgyvendinimui.</p> <p>https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/cc15ff004fb211edba0ded10be2fa21c</p> <p>Teismams 1 365 tūkst. eurų darbo užmokesčiui ir skolai už pašto paslaugas padengti.</p> <p>https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/e133a830667111ed8a47de53ff967b64</p> <p>Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos investicijų projektams 7 000 tūkst. eurų: baseino pastato Gargžduose, sporto ir kultūros komplekso Tauragėje, sporto ir sveikatingumo komplekso Biržuose, sporto ir pramogų centro Mažeikiuose statybai; universalios arenos Švenčionėliuose įkūrimui; sporto komplekso su 50 m baseinu Elektrėnuose rekonstravimui.</p> <p>https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/e9d4aef055fd11edba0ded10be2fa21c</p> <p>Kelių priežiūros ir plėtros programai 657 mln. eurų.</p> <p>https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/0a6b299055ff11edba0ded10be2fa21c</p> <p>Žvyrkelių per gyvenvietes asfaltavimui ir kelių priežiūrai bei plėtrai 188,9 mln. eurų.</p> <p>https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/7b14e8b0560011edba0ded10be2fa21c</p> <p>Kelių priežiūros ir plėtros programai 157 mln. eurų. (2022-11-17).</p> <p>https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/19e896b2667a11ed8a47de53ff967b64</p> <p>Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybai išlaidoms, susijusioms su darbo užmokesčiu dėl pasikeitusio teisinio reguliavimo ir infliacijos – 907 tūkst. eurų, išlaidoms, susijusioms su gyvūnų gerovės kontrolės stiprinimu – 100 tūkst. eurų. https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/0788397055f511edba0ded10be2fa21c</p> <p>Greitosios medicinos pagalbos paslaugoms 10 mln. eurų.</p> <p>https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/8271441055eb11edba0ded10be2fa21c</p> <p>https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/32d0ae10667f11ed8a47de53ff967b64</p>

Darnaus judumo fondui **30 mln.** eurų.

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/a1216630667911ed8a47de53ff967b64>

2023 metų Eurolygos finalo ketverto varžybų organizavimui Kauno mieste **1 mln.** eurų.

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/bbf92320667f11ed8a47de53ff967b64>

Simno Švč. Mergelės Marijos ėmimo į Dangų bažnyčios stogo remontui **300 tūkst.** eurų.

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/ea9d47a0667b11ed8a47de53ff967b64>

Trečiojo amžiaus universitetų veiklai ir jų plėtrai visoje šalyje **350 tūkst.** eurų.

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/e0fbaea0667911ed8a47de53ff967b64>

Kultūros ministerijai bibliotekų fondams – naujų knygų įsigijimui **750 tūkst.** eurų.

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/1c336ab0667211ed8a47de53ff967b64>

Aplinkos apsaugos departamento darbo užmokesčio fondui **2,42 mln.** eurų ir 1,34 mln. eurų Aplinkos apsaugos agentūros darbo užmokesčio fondui.

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/149b2de0667e11ed8a47de53ff967b64>

Marijampolės daugiavonkcei sporto arenai **12 mln.** eurų.

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/2da688e0667c11ed8a47de53ff967b64>

Pagrindinės pensijos dalies indeksavimui iki 16 proc. **170 mln.** eurų.

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/7da18310667f11ed8a47de53ff967b64>

Finansinės paskatos pirmąjį būstą įsigyjantioms jaunoms šeimoms regionuose programos finansavimui **2 mln.** eurų.

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/658016d2671911ed8a47de53ff967b64>

Piniginės paramos teikimas yra savarankiška savivaldybių funkcija ir dėl išplėtos prieinamumo apimties ir rekordiškai išaugusių energetinių kainų jos turės papildomai dengti išaugusias kompensavimo išlaidas. Siekiant, kad savivaldybės skatintų žmones naudotis kompensacijomis, buvo pateiktas pasiūlymas sukurti įstatyminę garantiją, užtikrinančią, kad savivaldybių teikiamos paramos patiriamos išlaidos, viršijančios kiekvienos jų 2021 m. šios paramos rūšies išlaidų lygį, Vyriausybės nustatyta tvarka būtų kompensuojamos valstybės biudžeto lėšomis.

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/e5387120667d11ed8a47de53ff967b64>

2022 lapkričio 22 d. Seimo posėdyje svarstant 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą Nr. XIVP-2146(2), opozicijos pateiktiems pasiūlymams nepritarta.

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/033239306aa311ed8a47de53ff967b64>

Dėl Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo pakeitimo

Atsižvelgdama į tai, kad rengiamas *Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo įstatymo projektas*, grupė Seimo narių pateikė pasiūlymus rengiamame įstatyme užtikrinti nevyriausybinių organizacijų, teikiančių palydėjimo paslaugas, akreditavimą ir paslaugų finansavimą, užtikrinti ne tik negalią turinčio asmens, tačiau ir jo tėvų, sutuoktinių, vaikų ar kitų artimų ryši turinčių asmenų teisę į psichologinę, krizių įveikos, psichosocialinę pagalbą, organizuoti asmens su negalia atvejo vadybą ir užtikrina atvejo vadybos plane numatytų individualių pagalbos poreikių tenkinimą. Pateikti pasiūlymai leistų geriau įvardinti ir apibūdinti žmonių su negalia situacijas ir užtikrinti, kad socialinės paslaugos būtų teikiamos kuo skubiau, nepaisant to, ar asmeniui jau oficialiai nustatytas negalios lygis. Svarbu, kad kritinėje situacijoje pagalbos teikėjai sutiktų asmenį jo buvimo vietoje, t. y. gydymo įstaigoje ar namuose.

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/3992c110618f11ed9df7cab9fe34d2f>

2022 gruodžio 20 d. Seimo posėdyje svarstant Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-2014(2), pateiktiems pasiūlymams nepritaru

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/5c9462a2807911edbdcebd68a7a0df7e>

Dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2023 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto

Siekdama užtikrinti darbo užmokesčio įmokomis surenkamo biudžeto perskirstymą pensijų mokėjimui, neutralizuoti infliacijose pasekmes pažeidžiamiausiai visuomenės daliai, sparčiau mažinti pensininkų skurdą, opozicija siūlė 2023 metais nustatyti 1,1534 pensijų indeksavimo koeficientą, atsisakant papildomo individualios pensijų dalies koeficiento didinimo. Tai visiems pensininkams kiekvieną mėnesį padidintų 15 eurų. Šis padidinimas reikšmingiausių įtaką turėtų gaunantiems mažiausias pensijas.

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/f3b9ddd064eb11edad44ca0eeb008140>

2022 lapkričio 17 d. Seimo posėdyje svarstant Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2023 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą Nr. XIVP-2143(2), pateiktiems pasiūlymams nepritaru.

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/cef2d9b2672b11ed8a47de53ff967b64>

Taip pat įvertindama nemažėjančią infliaciją ir būtiniausių prekių bei paslaugų kainų augimą, opozicija siūlė padidinti papildomą individualios pensijos dalį nuo 5 proc. iki 20 proc. Socialinio draudimo pensijos vidutiniškai padidėtų 11 eurų. Papildomam individualios socialinio draudimo pensijos dalies indeksavimui 2023 metais iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto, Rezervo fondo lėšų skirti 209 000 tūkst. eurų.

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/5ce2085064ec11edad44ca0eeb008140>

2022 lapkričio 17 d. Seimo posėdyje svarstant Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2023 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą Nr. XIVP-2143(2), pateiktiems pasiūlymams nepritaru.

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/cef2d9b2672b11ed8a47de53ff967b64>

Dėl Darbo kodekso 112 straipsnio pakeitimo

Siekiant užtikrinti Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtintą asmenų lygiateisiškumo principą, stiprinti visų šeimų padėtį nepriklausomai nuo darbovietės ir sklandų tėvų (įtėvių) įsiliejimą į darbo rinką po vaiko priežiūros atostogų, buvo siūlyta išplėsti teisinį reguliavimą ne tik viešojo, bet ir privataus sektoriaus darbuotojų atžvilgiu ir šias garantijas taikyti nediferencijuotai.

Siūlyta darbuotojams, kurie augina vaikus iki trejų metų, nustatyti sutrumpintą trisdešimt dviejų valandų per savaitę darbo laiko normą, mokant darbuotojui jo vidutinį darbo užmokestį. Ši sutrumpinta darbo laiko norma taikoma vienam iš tėvų (įtėvių) ar globėjų jų pasirinkimu, iki vaikui sukanka treji metai. *Projektas įregistruotas balandžio 12 d., dar nepriimtas.*

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lit/TAK/d8d597f0ba6611ec9f0095b4d96fd400>

Dėl Labdaros ir paramos įstatymo pakeitimo

Siekiant, kad švietimo įstaigos ir toliau galėtų gauti paramą, gegužės 26 d. buvo pateiktas projektas, kuriuo siūlyta papildyti projekto 1 straipsnį į paramos gavėjų sąrašą įrašant švietimo įstaigas. Ši finansinė mokyklos bendruomenės, dažniausiai tėvų parama, svarbi gerinant mokinių formaliojo ir neformaliojo ugdymo kokybę, atnaujinant ir modernizuojant edukacines aplinkas, įsigyjant įvairios techninės įrangos ir atliekant mokyklos patalpų remontą. *Pasiūlymas nepriimtas.*

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lit/TAK/06461010dce111ecb1b39d276e924a5d>

Dėl Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ pakeitimo

Europos Sąjungos fondai finansavimo neteisėtai migracijai per Lietuvos Respublikos ir Baltarusijos Respublikos valstybės sieną nebeskiria papildomų lėšų ir tolimesnis užsieniečių išlaikymas registracijos centruose pareikalautų ženklių valstybės biudžeto lėšų (apie 40 mln. per metus). Atsižvelgiant į tai, birželio 23 d. buvo įregistruotas pasiūlymas Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ pakeitimo projekte nustatyti, kad prieglobsčio prašytojai įgytų teisę dirbti arba imtis savarankiško užimtumo veiklos po 9 mėnesių nuo jų užregistravimo Lietuvos migracijos informacinėje sistemoje (MIGRIS) dienos, o užsieniečiai, kurie nėra ar nebėra prieglobsčio prašytojai – po 12 mėnesių nuo jų užregistravimo MIGRIS sistemoje. Tokiems užsieniečiams būtų išduodamas užsieniečio registracijos pažymėjimas, kuris patvirtintų užsieniečio teisę likti Lietuvos Respublikoje ir teisę dirbti, tačiau nesuteiktų teisės išvykti iš Lietuvos Respublikos. *Pasiūlymas nepriimtas.*

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lit/TAK/de842230f2fa11ecbfe9c72e552dd5bd>

Dėl pateiktų siūlymų gausos veiklos ataskaitoje surašyta tik dalis projektų.

Daugiau informacijos galima rasti:

https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=35727&p_k=1&p_a=sale_ses_pos&p_kade_id=9&p_ses_id=129

Švietimas – raktas į ateitį

2022 m. Rugsėjo 1-oji Panevėžio „Vilties“ progimnazijos. Seimo narė Vilija Targamadzė (centre) kartu su direktore D. Valiukiene, ir Panevėžio miesto savivaldybės vicemeru L. Jagminu. Nuotr. iš asm. archyvo.

Kaip matyti iš pateiktų pasiūlymų, 2022-aisiais rūpėjo įvairios gyvenimo sritys, bet vieną didžiausių savo veiklos laiko dalį skyrė **švietimui**. Stengiausi kovoti už geresnes vaikų ugdymo ir pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, ugdymo įstaigų vadovų, mokslininkų ir tyrėjų bei kitų darbuotojų darbo sąlygas, už galimybių mokytis ir tobulėti, nepriklausomai nuo amžiaus, sukūrimą.

Darbas Švietimo ir mokslo komitete

2022 m. kovo 30 d. nuotoliniu būdu vykusiame Švietimo ir mokslo komitete buvo nagrinėti profesinio mokymo įstaigų tinklo stiprinimo, kolegijų sektoriaus tinklo pertvarkos, pasirengimo įgyvendinti Mokslo ir studijų įstatymo pataisas dėl trumposios pakopos studijų ir kt. klausimai.

Per praėjusius metus įvyko 52 komiteto posėdžiai, kuriuose nagrinėti **įvairūs Seimui teikiami įstatymų ir jų pakeitimų projektai**, tarp jų ir reikšmingi švietimui ir mokslui.

Dėl prioritетinių Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos planų, įtraukiojo ugdymo, ugdymo kokybės ir kitų klausimų komitetas ne kartą susitiko su ministre dr. Jurgita Šiugždinienė

Prioritetinius Prezidento planus švietimo ir mokslo srityje komitetas aptarė su Prezidento patarėjais.

Susitikimuose su Lietuvos švietimo tarybos (LŠT) atstovais analizuotos jų įsitraukimo į švietimo problemų sprendimą galimybės, veiklos planas 2022–2023 metams.

Taip pat komiteto posėdžiuose nagrinėti Švietimo, Sporto, Mokslo ir studijų, Profesinio mokymo įstatymų pakeitimų projektai, profesinio mokymo įstaigų tinklo stiprinimo galimybės, mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklės, profesinio mokymo tinklo pertvarka, skaitmeninė švietimo transformacija (EdTech), pasirengimo įgyvendinti Švietimo įstatymo pataisas, susijusias su įtraukiuoju ugdymu, aukštuoju mokslu, mokslu, suaugusiųjų mokymusi ir kt. Daug dėmesio skirta LŠT pasiūlymams dėl kolegijų sektoriaus misijos ir tinklo, dėl perteklinės biurokratijos apraiškų švietimo įstaigose.

Gruodžio pradžioje Seime vyko Švietimo įstatymo pataisų klausymai, kuriuose savo pastebėjimais apie galimas rizikas dalijosi įvairių organizacijų atstovai ir ekspertai. Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos pateiktose įstatymo pataisose dauguma jų įžvelgia tolimesnio mokymosi galimybių ribojimą, nes mokiniams, neišlaikiusiems PUPP arba gavusiems slenkstinį įvertinimą – ketvirtą, palikta galimybė – mokyti profesinio mokymo sistemoje, kartoti kursą. Teigiau, kad man tai primena sovietmetį. Profesinės mokyklos nėra net tinkamai pasirengusios priimti tiek daug mokinių. Be to, kai kurios savivaldybės neturi profesinio rengimo centrų ar jų filialų.

Komiteto posėdžiuose nagrinėti ir kiti klausimai, kaip pilietinio ir patriotinio ugdymo plėtos galimybės, Seimo nutarimas „Dėl Nacionalinės darbotvarkės „Lietuvos Respublikos piliečių rengimo

pilietiniam pasipriešinimui strategija". Išklaustytos Valstybinės lietuvių kalbos komisijos ir Lietuvos mokslo tarybos 2021 metų veiklos ataskaitos, analizuotas jų aktualumas ir atitikimas keliamiems tikslams, teiktos pastabos ir pasiūlymai.

Plačiau galima pasižiūrėti Švietimo ir mokslo komiteto įrašuose:

https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=38407

Seimo plenariniai posėdžiai

Per 2022-uosius įvyko 56 Seimo plenariniai posėdžiai. Beveik visuose juose dalyvauta. Etikos ir procedūrų komisija nepateisino tik dviejų posėdžių, kurių metu lankytasi švietimo renginiuose.

Plenariniuose posėdžiuose ne kartą reiškiau savo nuomonę, ypač svarstant su švietimu ir mokslu susijusių įstatymų ir įstatymo pakeitimo projektus. Svarbiausi keliami klausimai buvo šie:

Kovo 31 d. Seimo plenariniame posėdyje, nagrinėjant Švietimo įstatymo pakeitimo projektą, kėliau klausimą, kaip naujoji programa pagerins literatūrinį ir kultūrinį Lietuvos mokinių raštingumą bei bendrąjį išsilavinimą; kaip naujoji priešmokyklinio ugdymo programa padės įgyvendinti septynias numatytas kompetencijas, kaip tos kompetencijos dera tarpusavyje?

Birželio 22 d. iš Seimo plenarinio posėdžio darbotvarkės paprašiau išbraukti Mokslo ir studijų įstatymų projektus, nes juos rengiant neatsižvelgta į Lietuvos rektorių konferencijos, Lietuvos kolegijų direktorių tarybos, Lietuvos švietimo tarybos ir kitus argumentuotus siūlymus ir prašymą išsamiau svarstyti šitą įstatymą. Deja, pritrūkus balsų, projektas iš darbotvarkės nebuvo išbrauktas.

Tą pačią dieną Seimo posėdyje pareiškiau savo nuomonę dėl keičiamo universiteto statuso, nes ši ugdymo įstaiga, mano manymu, yra daroma oksimoronu: įstaiga galės turėti ir doktorantūros, ir magistrantūros, ir bakalauro, ir profesinio bakalauro, ir profesinio magistro, taip pat trumpąsias studijas. Siūliau nebalsuoti už pateiktas įstatymo pataisas, bet į siūlymą nebuvo atsižvelgta.

Birželio mėnesį svarstant Labdaros ir paramos įstatymo pakeitimus kėliau klausimą, kodėl mokesčių mokėtojas negali skirti 1,2 proc. kam jis nori. Siūliau praplėsti pasirinkimo galimybes ir leisti tas lėšas skirti ne tik nevyriausybiniam sektoriui, bet ir švietimo organizacijoms, bažnyčiai. Pasiūlymas nebuvo priimtas.

Daugiau apie Seimo plenarinius posėdžius rasite čia:

https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=35727&p_k=1&p_a=sale_ses_pos&p_kade_id=9&p_ses_id=129

Pasisakymai per Vyriausybės pusvalandį

Seimo nariai savo nuomonę gali pareikšti ir rūpimus klausimus pateikti per Vyriausybės valandą, kuri praėjusiais metais daugeliu atveju buvo sutrumpinama iki pusvalandžio. Pasinaudodama šia galimybe **švietimo, mokslo ir sporto** ministrės dėmesį atkreipiau į abejonių keliantį pasirengimą 2024 m. rudenį prasidėsiančiam **įtraukiajam** ugdymui, pabrėžiau, kad su juo svarbu susieti tiek mokyklų tinklo pertvarkos, mokyklų finansavimo, ugdymo proceso organizavimo, specialistų rengimų planus. Taip pat teikti klausimai **dėl ikimokyklinio ugdymo, profesinio mokymo, suaugusiųjų švietimo galimybių tobulinimo, dėl** nuo karo į Lietuvą pasitraukusių ukrainiečių vaikų ugdymo ir kt.

Be švietimo, kelti ir kiti svarbūs klausimai. Tarp jų, sveikatos apsaugos ministrui užduoti klausimai dėl mobingo Nacionaliniame vėžio institute ir dėl dienos chirurgijos skyriuose po pertvarkos besiformuojančios praktikos, kai dalis ligonių yra išrašomi naktį. Ministras patikino, kad problemos dėl dienos chirurgijos centrų veiklos sprendžiamos ir kad skundams dėl mobingo nagrinėti sudaryta speciali grupė.

Spaudos konferencijos

Viena iš priemonių viešai iškelti problemas, išsakyti savo nuomonę yra spaudos konferencijos ir ta galimybe stengiausi naudotis, iškeliant aktualiausias švietimo problemas. 2022 m. buvo surengtos trys spaudos konferencijos.

Birželio 27 d. buvo surengta spaudos konferencija „Pedagogų karjeros modelio aprašo projektas: realija ir vizija“, kurioje analizuotas Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos pateiktas Pedagogų karjeros modelio aprašo projektas, kuris nusako mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų karjeros sistemos elementus, jų sąsajas, perėjimą iš vieno karjeros etapo į kitą, mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų kompetencijas ir funkcijas bei kompetencijų atitikties ir veiklos vertinimo kriterijus. Modelio projektas sukėlė nemažai diskusijų ir nerimo ne tik mokytojams, mokyklų vadovams, švietimo profsąjungoms, bet ir ugdymo mokslo mokslininkams, švietimo ekspertams, tėvams ir kitoms visuomenės grupėms. Per spaudos konferenciją mintimis dalijosi Seimo Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ narė Laima Nagienė, Lietuvos švietimo darbuotojų profesinės sąjungos pirmininkas Andrius Navickas, Vilniaus Užupio gimnazijos istorijos mokytojas metodininkas, Lietuvos pedagogų asociacijų vadovų tarybos koordinatorius Robertas Ramanauskas

Birželio 27 d. vyko spaudos konferencija „Pedagogų karjeros modelio aprašo projektas: realija ir vizija“. Nuotr. iš asm. archyvo.

Antroji surengta spaudos konferencija „Įtraukusis ugdymas: kur link?“ vyko lapkričio 30 d. Joje aptartos problemos, diegiant įtraukųjį ugdymą ikimokyklinėse ir bendrojo lavinimo įstaigose.

Dalyvavo Seimo Demokratų sąjungos „Vardan Lietuvos“ frakcijos narė Laima Nagienė, Seimo Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos narys Eugenijus Jovaiša, Seimo Darbo partijos frakcijos narė Ieva Kačinskaitė-Urbonienė, Seimo Lietuvos regionų frakcijos narė Beata Pietkiewicz, Lietuvos švietimo darbuotojų profesinės sąjungos specialiųjų pedagogų centro pirmininkė Dalia Gudienė ir Lietuvos švietimo darbuotojų profesinės sąjungos pirmininko pavaduotoja Erika Leiputė-Stundžienė.

Dalyvauta ir liepos 13 d. opozicijos Švietimo ir mokslo komiteto surengtoje spaudos konferencijoje, kurioje diskutuota, kodėl daugiau kaip trečdalis abiturientų neišlaikė matematikos egzamino, kodėl mokiniai nenori mokytis, kodėl mokytojai nepavyksta sudominti vaiko, kokią įtaką ugdymo rezultatams turi ugdytinio ir ugdytojo santykis. Konferencijoje pažymėjome, kad Nacionalinė švietimo agentūra turi priimti atsakomybę už šiandien vykstančius procesus ir pateikti nuoseklių sprendimų sprendžiant ugdymo problemas eigą.

Paklausti spaudos konferencijas galite čia:

https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=35826&p_k=1&p5=2&q=spaudos%20konferencija&page=1

Dalyvavimas forumuose, konferencijose, diskusijose

2022 m. aktyviai dalyvauta įvairiuose forumuose, konferencijose diskusijose. Dėl jų gausos šioje ataskaitoje pateikiamos tik pačios svarbiausios.

Švietimas: ateities modelio paieškos

Švietimo perspektyvos aptartos apskritojo stalo diskusijoje „Švietimas vienaragių amžiuje: kaip pasieksime Edtech transformaciją 2022-aisiais?“ Švietimo technologijų (EdTech) skaitmeninė švietimo transformacija yra viena pagrindinių Vyriausybės strateginių reformų. Prognozuojama, kad pasaulinė EdTech rinka per artimiausius penkerius metus pasieks 400 milijardų JAV dolerių. Tai yra ambicija iš esmės transformuoti masinį švietimą praturtinant jį moderniu, individualizuotu darbu. (Sausis)

Sausio 25 d. moderavau Vilniaus universiteto Consilium educationis seminarą „Taika, lygybė, brolybė ir kiti sovietinio švietimo mitai“.

XIII Edukacijos forume „Mokytojas praktikas ar mokytojas mokslininkas? Kvalifacinė pasitikėjimo mokytoju dilema“, atkreiptas dėmesys į tai, kad mokslinis laipsnis gali būti tik prielaida sėkmingai profesinei veiklai. Pagal dabar galiojančius teisės aktus nustatomos keturios mokytojų kvalifacinės kategorijos – mokytojo, vyresniojo mokytojo, mokytojo metodininko ir mokytojo eksperto, ir keturios pagalbos mokiniui specialistų kvalifacinės kategorijos. Sistemoje yra 44,12 proc. aukštą (metodininko ir eksperto) kvalifacinę kategoriją įgijusių mokytojų. Yra parengtas naujas Pedagogo profesijos kompetencijų aprašo projektas, pereinama nuo kvalifikacinių kategorijų prie kompetencijų lygmenų. Kadangi mokytojai yra sunerimę, nes yra „nuleidžiama iš viršaus“, kaip toliau mokytojai bus vertinami, pasiūliau sudaryti darbo grupę, iš naujo parengti mokytojo veiklos vertinimo nuostatus ir juos pateikti viešam svarstymui. (Vasaris)

Vytauto Didžiojo universiteto Švietimo akademijoje vykusioje konferencijoje, „**Švietimo ir mokslo politika bei praktika: tarp vizijų ir realybės**“ siekta įvertinti švietimo ir mokslo politikos bei praktikos esamą situaciją ir numatyti žingsnius tvariai ateičiai. (Kovas)

Prezidentūros surengtoje diskusijoje-konferencijoje kalbėta apie ugdymo kokybę. Diskusijos metu galutinai įsitikinta, kad Geros mokyklos koncepcija – aiškiai įvardintas ugdymo rezultatas. Tai asmenybinė branda, pasiekimai ir pažanga. (Gegužė)

Seime vykusioje konferencijoje „Švietimo ateities modelis ir nevalstybinio sektoriaus misija jame“ diskutuota apie ugdymo įstaigų ryšį. Seimo narė atkreipė dėmesį į tai, kad, siekiant išsaugoti sisteminių požiūrių, reikalingas lankstumas ir kad būtina suprasti valstybinio sektoriaus plėtotę, skatinti žmogų tobulėti ir ugdytis, todėl būtina judėti palaiptams ir diegti tam tikras pakopas net per mokslinius tyrimus. (Birželis)

Apie ateities mokyklą, švietimo vizijų ir mokyklos scenarijus, kalbėta neformalaus Ateities forumo „Intelektualinis Lietuvos savarankiškumas“ virtualioje diskusijoje „Ateities pedagogika“. Seimo narė pabrėžė, kad plėtojant švietimą nuklysta nuo ugdymo mokslo, pertvarkant mokyklų tinklą orientuojamasi tik į finansinius rodiklius, mokyklų vadovai ir mokytojai skandinami biurokratiiniame liūne, atitraukiant juos nuo jų pagrindinės paskirties. (Rugsėjis) [„YouTube“ paskyroje „Atviras Seimas“](#)

Dabartinė švietimo politika, susitelkusi į einamųjų uždavinių sprendimą, įvairių strategijų rengimą, prarado ryšį su ugdymo filosofijos pagrindais, todėl visų pirma dera parengti naują šalies švietimo viziją ir ją nuosekliai įgyvendinti.

Galimi ateities mokyklų scenarijai su švietimo specialistais ir mokslininkais aptarti spalio 26 d. vykusiam seminare „Lietuvos bendrojo ugdymo mokykla 2050 metais: galimi išsipildymai ir ekspertų norai“.

Spalio 28 d. vyko mano inicijuotas Seimo Švietimo ir mokslo komiteto ir Pasaulio banko tarptautinis forumas „Geresnis mokyklų valdymas = geresnė jaunimo psichikos sveikata?“ Šį forumą moderavau.

Forume dalyvavo: Pasaulio banko atstovė Europos Sąjungai Galina Andronova Vinceletė, Pasaulio banko atstovai Hasnain Zahid, Heinz Marcus Bernard, Kochan Filip, Europos komisijos atstovas Philippe Monfort, Pasaulio Banko Valdymo praktikos grupės konsultantė Jolanta Blažaitė, Vyriausybės strateginės analizės centro, Sveikatos apsaugos ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerijų atstovai, akademinės institucijų, švietimo įstaigų, nevyriausybinių organizacijų atstovai.

Forume buvo aptartas Pasaulio Banko Biurokratijos Laboratorijos Lietuvos mokyklose teikiamų psichikos sveikatos paslaugų jaunimui vertinimo tyrimas. Tyrimas atliktas bendradarbiaujant su Vyriausybės strateginės analizės centru, Sveikatos apsaugos ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerijomis. Pranešėjai pristatė įžvalgas apie mokyklos konteksto svarbą jaunimo psichikos sveikatai. Psichikos sutrikimai gali turėti neigiamos įtakos išsilavinimui, užimtumui, socialinėms perspektyvoms.

Seimo Švietimo ir mokslo komiteto ir Pasaulio banko surengtą tarptautinį forumą „Geresnis mokyklų valdymas = geresnė jaunimo psichikos sveikata?“ stop kadras.

Kalbėdama forume pažymėjau, kad šis tyrimas atkreipė dėmesį į valdymo veiksmų svarbą padedant mokiniams susidoroti su kylančiais psichikos sveikatos iššūkiais ir siūlo didelių išlaidų nereikalaujančius sprendimus valstybės, savivaldos ir mokyklų lygmenyje.

Forumo įrašas: <https://www.youtube.com/watch?v=gQKA15FbfM8>

Gimnazijų vadovų asociacijos konferencijoje „Švietimo reforma. Tarp vizijos ir realybės“ diskutuota apie problemas, numatomus pokyčius ir jų rezultatyvumą naudingumą. (Lapkritis)

Ikimokyklinis, priešmokyklinis ugdymas

XII edukacijos forume „Edukologija Lietuvai – moksliniais tyrimais grįsto ugdymo ir švietimo link“, kalbėta apie proaktyviai modeliuojamą ikimokyklinio ugdymo turinį, pagrindinius mokymosi principus XXI amžiuje, skaitmeninį komunikavimą, įtraukiojo ugdymo strategiją. (Sausis)

Su Respublikinės ikimokyklinio ugdymo kūno kultūros pedagogų asociacijos, ikimokyklinių ugdymo įstaigų ir Kauno miesto Švietimo skyriaus atstovais aptarta vaikų fizinio ugdymo ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų įgyvendinimo eiga. Savivaldybės atstovai siūlė **numatyti fizinio ugdymo mokytojo** pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientus ir darbo krūvio sandarą, darbo laiką per savaitę. Šis klausimas buvo analizuojamas ir kovo mėnesį vykusioje diskusijoje, per kurią susiformavo nuostata, kad fizinio ugdymo mokytojo, dirbančio pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, vaidmuo turėtų būti toks pats svarbus kaip ir meninio ugdymo mokytojo. (Vasaris)

Bendrasis ugdymas

Diskusijoje apie Lietuvių kalbos ir literatūros vidurinio ugdymo bendrąją programos projektą kalbėta apie lietuvių literatūros programos paskirtį ir tikslus, kūrinii atrankos principus, programos turinį. Projekte pasigesta stipraus koreliacinio ryšio tarp numatytų mokiniui ugdytis kompetencijų, programos tikslo, uždavinių, turinio ir vertinimo. (Kovas)

Vilniaus „Gijos“ jaunimo mokykloje vykusioje diskusijoje su įstaigos vadovais ir mokytojais analizuota jaunimo mokyklos misija. Atkreipiau dėmesį ugdymo organizavimą mokykloje, darbą su mokiniais, kurie mokosi pagal pritaikytas ar individualizuotas programas. (Balandis)

Kelmės rajono švietimo įstaigų mokytojų metodinėje dienoje „**Pokyčio poveikis mokiniams ir mokyklos bendruomenei. Mokytojų kompetencijų stiprinimas**“ su mokytojais, vadovais diskutuota apie pokyčius, ir jų valdymą, švietimo ir ugdymo problemas. Akcentuota vizijos ir tikslų svarba, ugdymo/si ypatumai pedagoginėje sąveikoje su alfa karta. (Gegužė)

Susitikimuose su įvairios patirties turinčiais švietimiečiais diskutuota apie numatomas Švietimo įstatymo pataisas, ypač PUPP (pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo) slenksčio įvedimą ir jo pasekmes vaikams. (Spalis)

Kiekvienas susitikimai su švietimo specialistais yra pasitikrinimas, ar teisingą poziciją pasirenku balsuodama ar nebalnuodama už Seimui teikiamus įstatymų projektus. Nuotr. iš asm. archyvo.

Švietimo įstatymo pataisos dėl Nacionalinio mokinių pasiekimų patikrinimo (NMPP), pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo svarbos (PUPP) ir PUPP kaip instrumento panaudojimo mokinių tolimesniam mokymuisi privalumus ir trūkumus aptartos su Kėdainių rajono ugdymo įstaigų vadovais, metodinių komisijų pirmininkais, savivaldos ir kitais švietimu besirūpinančiais specialistais. Kalbėta ir apie alfa kartos vaikus bei jų ugdymo ypatumus. (*Lapkritis*)

Gruodžio mėnesį dalyvauta Vilniaus miesto „Ryto“ progimnazijoje vykusioje respublikinėje konferencijoje „Praktika paremtas ugdymas“, kurioje mokytojai dalijosi pedagogine patirtimi. Savo pasisakyme atkreipiau dėmesį į didaktikos principus, jų reikšmę ugdymo procesui, ugdymo/si imanentinius dėsningumus bei pakitusį ir kintantį pedagoginės veiklos kontekstą. (*Gruodis*)

Gruodžio 5 d. moderuotas Kėdainių švietimo pagalbos tarnybos surengtas pokalbis „Patyčios mokykloje – mokyklos bendruomenės vaidmuo sprendžiant problemas“. Renginyje kalbėta apie patyčių prevenciją, nulinės tolerancijos patyčioms paiešką. Pokalbyje dalyvavusios psichologės Edita Usonienė ir doc. dr. Violeta Rimkevičienė dalijosi patyčių užkardymo įžvalgomis.

Pokalbio įrašas: https://www.youtube.com/watch?v=UsPt08P2Y_k

Susitikta su nepriklausoma eksperte, Atviro ir nuotolinio mokymo internacionalinės tarybos pirmininke prof. dr. Ebba Ossiannilsson ir Lietuvos demokratiškumo ugdymo kolegijos direktore dr. Egle Celiešiene. Aptarta švietimo ir ugdymo kokybės samprata, nuotolinio mokymo sistemos, mokyklų modeliai ir bendradarbiavimo perspektyvos.)

Susitikimas su profesore dr. Ebba Ossiannilsson (centre). Nuotr. iš asmeninio archyvo

Įtraukusis ugdymas

Lietuvos edukacinių tyrimų asociacijos tinklo „Įtraukusis ugdymas“ narių susirinkime nagrinėti įtraukiojo ugdymo klausimai, aptarta, kuo jis skiriasi specialiujų poreikių vaikų integracijos. (*Vasaris*)

Kauno rajono Akademijos mokyklos-darželio „Gilė“, Kauno rajono švietimo centro, Panevėžio „Šaltinio“ progimnazijos, Pasvalio Lėvens pagrindinės mokyklos ir VDU klasikinio ugdymo mokyklos surengtoje tarptautinėje konferencijoje „STEAM ne tik „veža“: **konstruok, modeliuk, programuok**“, aptartos STEAM panaudojimo, įtraukiant skirtingų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, galimybės. Konferencijoje dalyvavo per 360 dalyvių iš Lietuvos, Amerikos, Jungtinės Karalystės, Italijos, Graikijos ir Singapūro. (*Kovas*)

Mintimis apie įtraukųjį ugdymą dalytasi ir Alytuje vykusioje tarptautinėje diskusijoje „**Meninis įtraukusis ugdymas**“. Joje kalbėta apie mokslinius tyrimus, analizuojant, kaip keičiasi visuomenės požiūris į negalią turinčius žmones. Buvo tiriama meno įtaka neįgaliųjų socializacijai, stiprinama juridinė šių asmenų ugdymo bazė. (*Kovas*)

Rugsėjo 2 dieną Vaikų ir jaunimo su negalia kūrybinio projekto-parodos „Kopijos ir interpretacijos“ pabaigtuvės Seime. Nuotr. iš asm. archyvo.

Švietimo įstatymo pataisais, įtraukusis ugdymas ir su juo atsirandančios problemos aptartos su Pasvalio rajono pedagogais ir ugdymo įstaigų vadovais. (*Gruodis*)

Su Pasvalio r. savivaldybės švietimo pagalbos tarnybos metodininkėmis Danute ir Gražina. Nuotr. iš asmeninio archyvo.

Ugdymo įstaigos ir biurokratizmas

Kaip didėjantis biurokratizmas atsiliepia švietimo įstaigų vadovų tiesioginių pareigų vykdymui, analizuota susitikime su Lietuvos švietimo įstaigų vadovų profesinės sąjungos pirmininke Jolita Andrijauskiene, Lietuvos gimnazijų asociacijos prezidentu Dariumi Mockumi, Lietuvos progimnazijų asociacijos tarybos pirmininku Tomu Jankūnu, Lietuvos pagrindinių mokyklų asociacijos prezidentė A. Zavadskiene. (*Vasaris*)

Švietimo įstaigų vadovai yra priversti vykdyti įvairių institucijų nurodymus, direktyvas ir kitokius reikalavimus, dėl ko tenka sugaišti labai daug laiko ir dėl ko nukenčia tiesioginių pareigų vykdymas. Apie išaugusį biurokratizmą ir jo mažinimą kalbėta vasario mėnesį vykusiam susitikime su mokyklų asociacijų vadovais ir ŠMSM atstovais. Biurokratizmo mažinimo būtinybė buvo akcentuota ir gruodžio 14 d. Lietuvos mokyklų vadovų asociacijos surengtoje respublikinėje mokyklų vadovų konferencijoje „Mokyklos vadyba – problemos, ištekliai, galimybės“.

Respublikinė mokyklų vadovų konferencija „Mokyklos vadyba – problemos, ištekliai, galimybės“. Nuotr. iš asmeninio archyvo.

Aukštasis mokslas

Apskritojo stalo diskusijoje „Aukštosios mokyklos vaidmuo įgyvendinant mokymosi visą gyvenimą strategiją: perkvalifikavimo, kompetencijų tobulinimo, neformaliojo būdu įgytų kompetencijų pripažinimo akcentai“, kalbėta apie kolegijų veiklos tobulinimą mokslinių tyrimų srityje, ieškant aktualių temų ir dalyvaujant ne tik moksliniuose, eksperimentiniuose, bet ir fundamentaliuose tyrimuose. Pažymėta, kad tuo tikslu reikia plėtoti Lietuvos ir užsienio partnerių tinklą, modernizuojant studijas atkreipti dėmesį į jungtines programas, ISCED V lygio programų kūrimą, dėstytojų, mokslininkų ir studentų tarptautinio judumo didinimą, multikredencialų taikymą. (Vasaris)

Susitikime su universitetų edukologijos mokslų ŠMSM ir LMT atstovais analizavome ugdymo mokslų mokslinės programos konstravimą bei edukologijos mokslo galimas tyrimų kryptis. (Gegužė)

Gegužės 2 d. su Lietuvos aukštųjų mokyklų profesinių sąjungų susivienijimo pirmininku S. Vaitkevičiumi aptarta aukštojo mokslo pertvarka.

Švietimo rengėjų darbo grupės susitikime diskutavome apie švietimo susitarimo prioritetus. Lietuvos demokratiškumo ugdymo kolegijos ir Vytauto Didžiojo universitetų kvietimu susitikau su *European People Parliament* vykdomuoju sekretoriui dr. Bent Noerby Bonde. Susitikimo metu diskutuota apie VDU Užsienio partnerystę bendradarbiavimą, tarptautinių studijų galimybes. (Gruodis)

Dėmesys Ukrainai

Vasario 24 d. prasidėjęs karas Ukrainoje naujais klausimais papildė darbotvarkę.

Kovo pradžioje dalyvauta Nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje vykusioje diskusijoje „Intelektualinis Lietuvos savarankiškumas“. Diskusijoje „Karas ir Lietuvos raidos tendencijos“ aptartos

pagrindinės nūdienos aktualijos, kilusios prasidėjus karui Ukrainoje, kuris yra pirmasis tokio masto karinis konfliktas Europoje per pastaruosius aštuonis dešimtmečius.

Seime, dalyvaujant Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos atstovams, praėjusiais metais ne kartą buvo aptartos **iš Ukrainos nuo karo pasitraukusių** vaikų ugdymo galimybės. Kelti ir ukrainiečių vaikų mokymo finansavimo, jiems skirtų mokyklų steigimo klausimai, kad šie vaikai gautų ne tik prieglobstį, bet ir visas socialines garantijas bei ugdymo paslaugas valstybinėse lietuvių ar rusakalbėse mokyklose.

Gruodžio mėnesį susitiktą su Lietuvoje veikiančios Ukrainos tarptautinės mokyklos direktore Olena Vnukovska. Aptartos mokyklos veiklos problemos ir galimi jų sprendimai.

Seimo narė raštu kreipėsi į švietimo, mokslo ir sporto ministrę J. Šiugždinienę dėl situacijos ukrainiečių mokykloje Klaipėdoje. Mokytojai oficialiai įdarbinti nuo 2022 m. rugsėjo 28 d., bet vis dar negavę nė vieno atlyginimo. Mokyklos vadovybė negali atsakyti, ar jiems bus sumokėta už tuos mėnesius, kai jie jau dirbo. Ministrės klausta, kodėl šiai mokyklai lėšos vis dar nepervestos, nors mokykla jau turi higienos pasą ir turi licenciją veiklai? Mokytojai neapdrausti, negali kreiptis į medikus, nes mokykla nesumokėjusi mokesčių SODR-ai.

Be abejo, pateikiama tik dalis informacijos, perteikiančios Seimo narės bendradarbiavimą su ukrainiečiais.

Kiti klausimai

Seimo Žmogaus teisių komiteto diskusijoje „Dėl pacientų teisių užtikrinimo pandemijos laikotarpiu“ aptarti sveikatos apsaugos sistemos, gydymo, reabilitacijos prieinamumo klausimai COVID-19 pandemijos laikotarpiu. Dėmesys skirtas sveikatos paslaugų vartojimo sumažėjimo rodiklių apžvalgai, aptartos priežastys, kaip keitėsi patekimo pas specialistus laikas, COVID-19 pasekmės vaikų ir suaugusių psichikos sveikatai, prevencinės priemonės, kurių buvo imtasi ir kt. (Vasaris)

Susitikime su Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento direktoriumi prof. dr. Renaldu Čiužu nagrinėti 2021 m. atlikto *Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo paplitimo tyrimo* rezultatai, dėl psichoaktyviųjų medžiagų naudojimo kylančių problemų galimi sprendimų būdai. (Vasaris)

Seimo opozicijos nariai surengė diskusiją **„Būtinai darbai darbo vietų išsaugojimui – ką būtina daryti?“** Diskusijoje dalyvavę viešojo maitinimo įstaigų asociacijos vadovas Liutauras Čeprackas, Lietuvos viešbučių ir restoranų asociacijos prezidentė Evalda Šiškauskienė, *Šiltnamių asociacijos primininkas* Evaldas Masevičius, Lietuvos kelionių verslo asociacijos viceprezidentas Udrius Armalis, Nacionalinės sanatorijų ir reabilitacijos įstaigų asociacijos valdybos narys Rimantas Černiauskas, Lietuvos aprangos ir tekstilės įmonių asociacijos prezidiumo narys Ramūnas Dama-lakas, Medienos taros gamintojų asociacijos atstovas Vaidas Dungveckis supažindino su sektorių problemomis ir pateikė siūlymus jų sprendimui. (Rugsėjis)

Tai tik dalis konferencijų, susitikimų, diskusijų ir kitų renginių, kuriuose dalyvavau. Esu dėkinga jų organizatoriams ir dalyviams už drąsiai keliamas problemas, siūlomus jų sprendimo variantus, išsakytas mintis. Visa tai man padeda apsispręsti balsuojant už Seime priimamus įstatymus ir jų pakeitimus, rengti ir teikti Seimui pasiūlymus, svarbius švietimui ir kitoms sritims. Apie renginius, kuriuose dalyvauju, dažnai dalinuosi savo

Facebook paskyroje

<https://www.facebook.com/vilija.targamadze>

Lituanistika ir lietuvių kalbos mokymas

Su projektų vadove „Kurk Lietuvai“ Renata Jankūnaite ir Agne Župerkaite aptarti lietuvių kalbos kaip antrosios mokymo(si) iššūkiai bei galimybės, kaip palengvinti tautinių mažumų vaikų kalbinį krūvį, emocinę gerovę ir padidinti jų socialinę įtrauktį. (Vasaris)

Nuotoliniu būdu dalyvauta Valstybinės lietuvių kalbos komisijos, Lietuvių literatūros ir tautosakos bei Lietuvių kalbos institutų surengtame seminare-diskusijoje „**Lituanistinio švietimo problemos Lietuvoje**“. Seminaras skirtas tautinių mažumų mokyklų mokytojams. (Balandis)

2022 metais Lietuva minėjo valstybinės lietuvių kalbos šimtmetį. Mažeikių rajono Viekšnių lopšelis-darželis „Liepaitė“ ir naujienų portalas www.manokraštas.lt surengė respublikinę virtualią parodą „Atverkime kalbos turtus“, kurios globėjai buvo prof. habil. dr. Vilija Targamadžė ir Valstybinė lietuvių kalbos komisija. Parodai pateikta apie 2,5 tūkst. darbų. Daugiausia darbų pateikė priešmokyklinio amžiaus vaikai ir pradinių klasių mokiniai. Kartu su tuometiniu Valstybinės kalbos komisijos pirmininku Audriu Antanaičiu balandžio mėnesį apsilankyta daugiausia darbų atsiuntusiose Alytaus, Kėdainių, Panevėžio, Telšių rajonų, Panevėžio miesto ugdymo įstaigose. Susitikimuose su pedagogais kalbėtasi apie ugdytinių įsitraukimą į parodai skirtų darbų kūrimą, aptarti pedagogams rūpimi klausimai, susiję tiek su valstybine lietuvių kalba, tiek su artėjančiais švietimo pokyčiais.

Susitikimas su virtualios parodos iniciatoriais Mažeikių rajono Viekšnių lopšelio-darželio „Liepaitė“ kolektyvu.
Nuotr. autorė Nijolė Achrem.

Su Viekšnių lopšelio-darželio „Liepaitė“ direktore Daiva Narmontiene.
Nuotr. autorė Nijolė Achrem.

Rugsėjo 14 d. dalyvauta Seimo Švietimo ir mokslo komiteto ir Valstybinės lietuvių kalbos komisijos iniciatyva surengtame iškilmingame valstybinės kalbos šimtmečio minėjime.

Darbas Demokratų frakcijoje „Vardan Lietuvos“

Darbas frakcijoje – dar vienas svarbus Seimo nario veiklos baras. V. Targamadžė yra atsakinga už švietimą, todėl per 2022 m. daug dėmesio skirta susitikimams su įvairių savivaldybių švietimo skyrių, ugdymo įstaigų vadovais, pedagogais ir aptarti aktualiausi klausimai, esamų problemų sprendimo galimybes.

Įsitraukta ir į kitus frakcijos nagrinėjamus klausimus. Pavyzdžiui, sausio mėnesį Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ nariai susitiko su susisiekimo ministru M. Skuodžiu. Aptarta **įmonėje „Lietuvos geležinkeliai“** susidariusi padėtis, dėl kurios ketinama atleisti kelis šimtus darbuotojų, aiškintasi, kokių priemonių ketina imtis ministerija ir AB „Lietuvos geležinkeliai“.

Birželio mėnesį dalyvauta Seimo Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ išvažiuojamajame posėdyje Panevėžio regione. Su Panevėžio rajono meru Povilu Žaguniu kalbėta apie Tūkstantmečio mokyklų programos įgyvendinimą, aptartos mokyklų tinklo pertvarkos gresiančios pasekmės ir kitos regiono problemos.

Rugsėjo pradžioje Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“ susitikime su švietimo, mokslo ir sporto viceministre Agne Kudarauskiene, atsakinga už profesinį mokymą, aiškintasi, ar ji, dirbdama Karaliaus Mindaugo profesinio mokymo centre, tikrai padarė pažeidimus, kuriais buvo kaltinama – fiktyvus kvalifikacijų įgijimas, gautas atlygis už nevestas pamokas ir pan. Viceministrė prisipažino padariusi minėtus nusižengimus.

Kitas viceministrei pateiktas frakcijos klausimas – profesinio mokymo pertvarkos skaidrumas ir tikslingumas. Tačiau ne visi jos atsakymai buvo korektiški ir aiškūs, pavyzdžiui, dėl profesinio mokymo tinklo pertvarkos ir jos kriterijų, numatytų priemonių korupcijos rizikos valdymui profesinio mokymo centruose. [„YouTube“ paskyroje „Atviras Seimas“](#)

Rugsėjo viduryje frakcijos nariai susitiko su energetikos ministru Dainiumi Kreiviu ir aiškinosi, kiek pagrįstos elektros energijos kainos ir kaip valstybė padės šalies gyventojams ir verslui išgyventi brangstant energijai.

Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ susitikimas su energetikos ministru D. Kreiviu. Nuotr. iš asmeninio archyvo.

Frakcijoje analizuoti Seimui teikiami įstatymų ir jų pataisų projektai, išsamiai nagrinėtas ir nemažai pasiūlymų pateikta formuojant 2023 m. biudžetą ir pan.

Daugiau informacijos: https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=39604&p_k=1

Darbas Parlamentinėse grupėse

Laikinoji Seimo ir akademinės bendruomenės bendradarbiavimo grupė

2022 m. įvyko du grupės narių susitikimai. Balandžio mėnesį vykusiam posėdyje diskutuota tema „Kas ir kaip formuoja Lietuvos mokslo politiką?“, o spalio mėnesį – tema „Doktorantūros dabartis ir ateities vizija“.

Šiuose susitikimuose dalyvavo ir mintimis dalijosi Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos, Lietuvos mokslo tarybos, Lietuvos mokslų akademijos, Lietuvos universitetų, kolegijų, mokslo institutų, studentų bei jaunųjų mokslininkų organizacijų atstovai.

Susitikime, kurio tema „Kas ir kaip formuoja Lietuvoje mokslo politiką?“, naujausias aktualijas pristatė Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos viceministras Gintautas Jakštas. LMT pirmininkas prof. Romas Baronas pristatė įstatymų pakeitimus susijusius su LMT statusu ir santykiu su kitomis institucijomis, siūlė stiprinti MTEP. MA prezidentas akad. Jūras Banys pabrėžė, kad mokslas finansuojamas pagal formaliojo vertinimo rezultatus, t. y. už praeitį. Daugiausia lėšų tenka atlyginimams ir infrastruktūrai, ir pritrūksta naujovėms inovacijoms, ateities projektams. Į diskusiją įsitraukusi Jaunųjų mokslininkų atstovė teigė, kad daugiau dėmesio reikia skirti doktorantūrai. Kolegijų atstovas Nerijus Varnas atkreipė dėmesį, kad kolegijoms keliami tikslai yra ambicingi ir kad pasiekti keliamus mokslininkų reikalavimus bus labai sunku, nes nėra pakankamo kiekio mokslininkų ir infrastruktūros.

Susitikime „Doktorantūros dabartis ir ateities vizija“ naujausius teisinio reglamentavimo pokyčius pristatė ŠMSM viceministras Gintautas Jakštas, doktorantūros teisių ir palyginamojo ekspertinio vertinimo rezultatų sąsajas LMT pirmininkas prof. dr. Romas Baronas, o Lietuvos jaunųjų mokslininkų sąjungos atstovams dr. Arūnas Žiedeliui ir dokt. Jovita Žėkaitei-Maconko sudaryta galimybė platesniam visuomenės ratui pristatyti atliktą tyrimą apie doktorantūros studijas bei doktorantų savijautą. Sakydamas sveikinimo žodį Seimo Švietimo ir mokslo komiteto pirmininkas akad. prof. habil. dr. Artūras Žukauskas pabrėžė, kad pagal EBPO duomenis doktorantų ir tyrėjų Lietuvoje turime du kartus mažiau nei EBPO vidurkis, ir kad reiktų skatinti doktorantų įdarbinimą mokslo projektuose, stiprinti podoktorantūros studijas. Doktorantų atstovai siūlė pradėti platesnes diskusijas dėl doktorantų socialinių garantijų, taip pat akcentuotos spręstinos problemos, kaip studijų krūvis, galimybė tobulėti, vadovo parama, administraciniai trukdžiai, lūkesčiai iš doktorantų ir jų rengimo.

<https://www.youtube.com/watch?v=CahGMNZCCQQ>

<https://www.youtube.com/watch?v=G4apZ0CcCik>

Tarpparlamentinių ryšių su Sakartvelu grupė

Per praėjusius metus surengtuose susitikimuose aptarti labai įvairūs klausimai. Pavyzdžiui, sausio mėnesį diskusijoje su Kaukazo universiteto prof. Mariam Manjgaladze aptartos bendradarbiavimo su abiejų šalių švietimo ir kultūros darbuotojais tšsos galimybės. Nuspręsta, kad būtina tęsti projektą „Lietuvos ir Sakartvelo kultūrinės jungtys“.

Balandžio 14 d. konferencijoje „**Sakartvelo kalbos dienos**“, kurios šūkis – „Aš myliu **kartvelų kalbą – savo valstybinę kalbą**“, kartvelų kalba pasveikinau Sakartvelo bendruomenę, akcentuodama gimtosios kalbos svarbą tautos identitetui ir valstybės raidai.

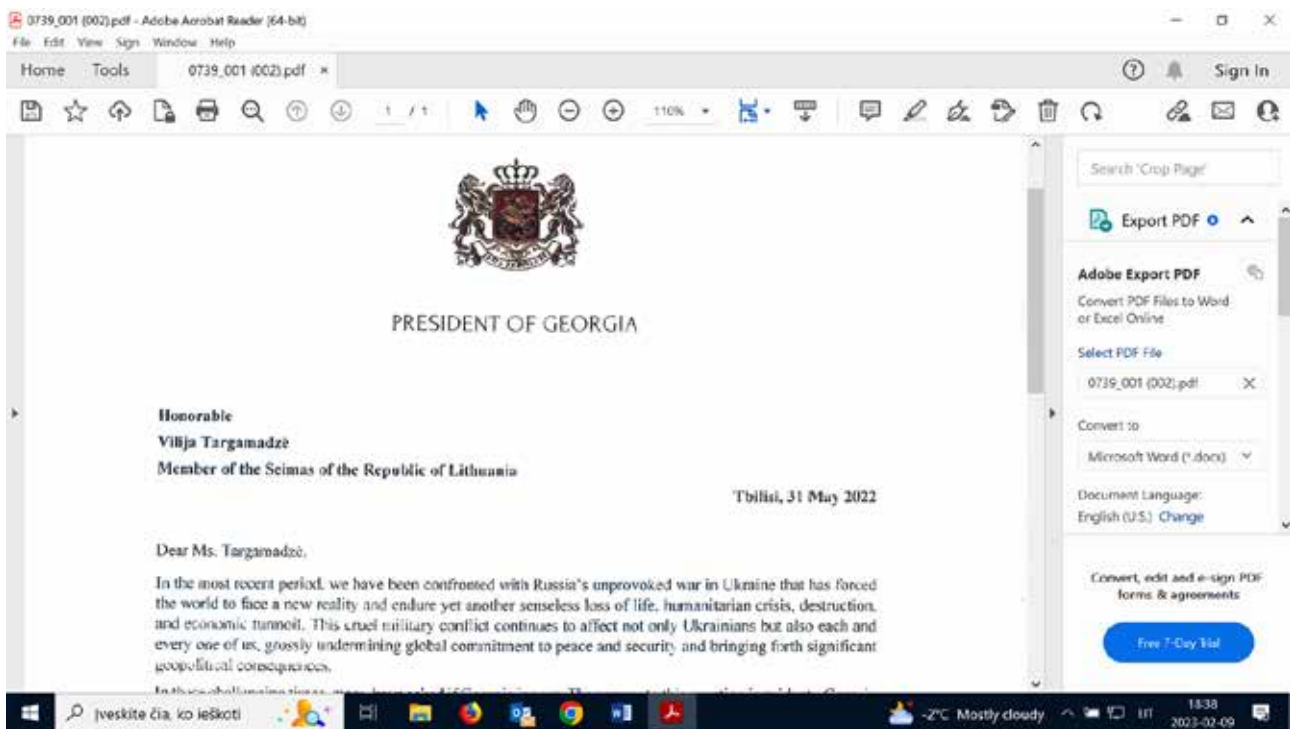
Nuotolinis kartvelų bendruomenės sveikinimas kartvelų kalba. Nuotr. iš asmeninio archyvo

Gegužės 24 d. grupės nariai paskelbė pareiškimą „Dėl politinės padėties Sakartvele“, kuriuo išreikštas gilus susirūpinimas dėl blogėjančios žmogaus teisių padėties ir didėjančių žiniasklaidos laisvės suvaržymų Sakartvele, apgailėstauta dėl politiškai motyvuoto kaltinamojo nuosprendžio opozicinio televizijos kanalo „Mtavi“ generaliniam direktoriui Nika Gvaramia ir buvusiam televizijos kanalo „Rustavi 2“ finansų direktoriui Kakhaber Damenia. Grupės nariai atkreipė dėmesį, kad teismo sprendimas kelia rimtų abejonių dėl Sakartvelo įsipareigojimų demokratinėms vertybėms, žiniasklaidos laisvei, įstatymo viršenybei ir teisinės valstybės principams ir pažymėjo, kad Sakartvelo Vyriausybė yra atsakinga už teisės į taikius susirinkimus užtikrinimą, diskriminacijos ir smurto prevenciją. Pareiškimu raginama visas Sakartvelo politines jėgas užtikrinti žiniasklaidos laisvę ir įvairovę, skaidrią ir nepriklausomą teisėsaugą ir teismų sistemą.

Gegužės 31 d. grupė susitiko su Sakartvelo parlamento delegacijos atstovais. Sakartvelo parlamento Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininko Irakli Beraia vadovaujama delegacija dalyvavo NATO Parlamentinės Asamblėjos pavasario sesijoje, vykstančioje 2022 m. gegužės 27–30 d. Seime. Susitikime aptartos galimybės padėti Sakartvelui tęsti integraciją į ES. Taip pat kalbėta apie Rytų Europos studijų centro ir Sakartvelo ambasados Lietuvos Respublikoje Sakartvelo Nepriklausomybės dienai skirtą renginį „Sakartvelo Europos kelias“.

Pareiškimu „Dėl Sakartvelo teritorijos dalies okupacijos keturioliktųjų metų“, paskelbtu rugpjūčio 8 d, grupė išreiškė savo poziciją dėl Rusijos prieš 14 metų okupuotos Sakartvelo teritorijos ir pabrėžė, kad pripažįsta ir tvirtai remia Sakartvelo valstybės teritorijos, apibrėžtos jos Konstitucijoje, vientisumą ir tarptautiniu mastu pripažintų sienų neliečiamybę, okupuotus Abchazijos ir Cchinvalio (Pietų Osetija) regionus laiko neatskiriama Sakartvelo teritorijos dalimi.

Birželio 17 d. Sakartvelo Prezidentės Salome Zurabišvili kvietimu dalyvavau tarptautinėje konferencijoje „Women, Peace and Security“ ir pristačiau pranešimą „Moterys, taika, saugumas: prasmės ir veiklos įžvalgos“. „Neretai susimąstome apie moteris, taiką ir saugumą. Į tai orientuoja ir RESOLUTION 1325 „WOMEN, PEACE AND SECURITY“. Tai trys raktiniai žodžiai, bylojantys jų kiekvieno prasingumą ir sąryšingumą. Šis sąryšingumas neabejotinai gali duoti sinerginį efektą“, – kalbėjau konferencijoje.

Kartu su konferencijos dalyviais dalyvavau susitikime su Sakartvelo Prezidente Salome Zurabišvili. Su Lietuvos Respublikos ambasadoriumi Sakartvele A. Kalindra dalyvauta Sakartvelo lietuvių susitikimuose, diskutuota apie pilietiškumo skatinimą.

Bendraujant su Sakartvelu, siekiama, kad ryšiai užsimegztų ne tik tarp politikų, bet ir tarp bendruomenių. Vienas tokių – rugsėjo 8 d. delegacijos iš Sakartvelo Bagdačio miesto susitikimas su Kaišiadorių rajono Žaslių bendruomene ir Kaišiadorių rajono savivaldybe. Susitikimo rezultatas – rugsėjo 9 d. pasirašytas Kaišiadorių rajono ir Bagdačio savivaldybių bendradarbiavimo memorandumas.

Įteisinus Kaišiadorių rajono ir Bagdačio miesto bendradarbiavimą. Nuotr. iš asmeninio archyvo.

Rugsėjo 24 d. Sakartvelo ambasadoje buvo surengtas viešosios įstaigos „Tvari idėja“ įgyvendinto vystymo bendradarbiavimo projekto „Sakartvelo ir Lietuvos žemės ūkio partnerystė“ apibendrinimas ir kartvelų produkcijos degustacija. Projektas, kaip pažymėjo Sakartvelo nepaprastoji ir įgaliotoji ambasadorė JE Salome Shapakidze, svarbus smulkiojo ir vidutinio verslo plėtrai..

Sakartvelo ambasadoje buvo surengta projekte dalyvavusių Sakartvelo ūkininkų gaminamos produkcijos degustacija.
Nuotr. iš asmeninio archyvo.

Spalio mėnesį vykusiame susitikime su Lietuvoje viešninčia Samtskhe-Javakheti valstybinio universiteto profesore Tina Gelashvili ir Ivane Džavachišvilio Tbilisio valstybinio universiteto profesore Izabella Petrashvili diskutuota apie aukštojo mokslo problemas, tarptautinius projektus, reikalingą pagalbą Sakartvelo universitetams.

Susitikimas su profesore Tina Gelashvili ir prof. Izabella Petrashvili . Nuotr. iš asmeninio archyvo.

Daugiau rasite: https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=38830&p_k=1

Tarpparlamentinių ryšių su Armėnijos Respublika grupė

Vienas svarbiausių grupės veiklos tikslų – palaikyti Armėnijos Respubliką.

Vasario 25 d. Seimo Tarpparlamentinių ryšių su Armėnijos Respublika grupė paskelbė pareiškimą dėl 1988 m. vasario 27–29 d. įvykių Sumgaite ir pareiškė nuoširdžią užuojautą Armėnijos žmonėms dėl per šiuos įvykius įvykdytų civilių gyventojų, tarp jų moterų, vaikų ir pagyvenusių žmonių, žudynių, paragino be jokių išankstinių sąlygų grąžinti visus karo belaisvius, imtis neatidėliotinių priemonių, kad humanitarinė krizė būtų įveikta, sudarant sąlygas tarptautinėms organizacijoms teikti pagalbą.

Gegužės 24 d. grupės nariai susitiko su Armėnijos Užsienio reikalų komiteto pirmininku Eduardu Aghyanu ir delegacija. Aptartos užsienio politikos gairės, Rytų partnerystės situaciją, padėtis Kalnų Karabache, tautinių mažumų padėtis Armėnijoje.

Rugsėjo 25 d. grupė paskelbė pareiškimą dėl Armėnijos geopolitinio apsisprendimo ir pasmerkė 2022 m. rugsėjo 13 d. naktį Azerbaidžano pradėtą karinį puolimą prieš Armėniją. Grupės nariai išreiškė didelį susirūpinimą dėl pranešimų apie naudojamą stambaus kalibro ginkluotę, artileriją, bepiločius orlaivius, taikantis tiek į karinius, tiek į civilinius objektus ir ypatingos svarbos infrastruktūros objektus Armėnijos Tavušo, Geharkuniko, Ararato, Vajoc Dzoro, Siuniko regionuose. Grupės nariai ragino nedelsiant nutraukti karinės jėgos naudojimą, karą ir neapykantą kurstančią retoriką; ir laikytis įsipareigojimų, prisiimtų pagal 2020 m. lapkričio 9 d. paliaubų pareiškimą, bei veikti vadovaujantis Briuselyje vykusiuose aukšto lygio susitikimuose pasiektų susitarimų nuostatomis, įskaitant ir 2022 m. rugpjūčio 31 d. įvykusį trišalį susitikimą, kurio metu, dalyvaujant Europos Vadovų Tarybos pirmininkui Charlesui Micheliui, šalys susitarė pradėti rengti taikos sutarties projektą, – vienintelis kelias į tvarų konflikto sprendimą ir ilgalaikės taikos regione užtikrinimą yra diplomatinės derybos.

Šiuo pareiškimu buvo pasiūlyta Armėnijai apsvarstyti galimybę pasitraukti iš bet kokių kolektyvinių sąjungų su Rusija ir tuo pačiu metu pradėti aktyvias derybas su ES ir NATO bei šių organizacijų šalimis narėmis su prašymu užtikrinti saugią Armėnijos ateitį.

Daugiau https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=38783&p_k=1

Apsilankymai ugdymo įstaigose

Išsiaiškinti realių švietimo padėčių geriausiai padeda apsilankymai ugdymo įstaigose, gyvas bendravimas su jose dirbančiais pedagogais, švietimo pagalbos specialistais, vadovais. Galvoju, kad bendraudama su pedagogais pasitikrinu, ar mano pasiūlymai Seimui atitinka jų lūkesčius, į ką reikia atskleisti didesnę dėmesį. Lankiausi Vilniaus, Kauno, Klaipėdos miestų, Kaišiadorių, Šalčininkų, Mažeikių, Telšių, Alytaus, Kėdainių, Panevėžio, Utenos ir kitų rajonų švietimo įstaigose.

Susitikimas su Telšių „Atžalyno“ progimnazijos pedagogais.
Nuotr. iš asmeninio archyvo.

Kėdainių Šviesiosios gimnazija 2022 m. šventė atkūrimo 20-metį, tarpukario Lietuvos Kėdainių gimnazijos 100-metį ir Gymnasium Illiustre 375-metį. Nuotr. iš asmeninio archyvo.

Alytaus rajono Simno gimnazijoje kalbėta apie lietuvių kalbos mokymą, įtraukųjį ugdymą ir Tūkstantmečio mokyklų kūrimą bei jų įtaką regionų švietimo įstaigų tinklui. Nuotr. iš asm. archyvo.

Su Nacionaline M. K. Čiurlionio menų mokykla. Tiek daug talentų išugdė ir dar padeda ugdytis. Nuotr. iš asmeninio archyvo.

Per 2022 metus apsilankyta įvairiuose šalies regionuose esančias ikimokyklinio, bendrojo ugdymo įstaigose, meno mokyklose, profesinio rengimo centruose, universitetuose, trečiojo amžiaus universitetuose, švietimo centruose ir kitose organizacijose, kalbėta apie švietimo aktualijas, problemas ir kokių sprendimų iš valdančiųjų laukia šių įstaigų bendruomenės.

Susitikimai su bendruomenėmis

Šiais laikais, kai buvo kuriami socialiniai burbulai, kai vis daugiau laiko tek praleisti bendraujant per nuotolį, labai svarbus bendruomeniškumo stiprinimas, kur pastebimas ryškus bendruomenių indėlis. Mielai atsiliepiu į bendruomenių kvietimus ir atvykstu į jų renginius. Malonūs prisiminimai liko iš Kaišiadorių rajono Žaslių ir Kaugonių, Utenos rajono Daugailių, Panevėžio rajono Ramygalos ir kitų bendruomenių švenčių, susitikimų ir kitų renginių.

Su kėdainiečiais Agurkų festivalyje. Nuotr. iš asmeninio archyvo.

Panevėžio rajone, Ramygalos Mykolinių šventėje. Nuotr. iš asmeninio archyvo.

Šilaičių Duonos šventėje teko išbandyti ir senuosius žemdirbių padargus – kulti spragilu ne kiekvienam dabar pavyktų.
Nuotr. iš asmeninio archyvo.

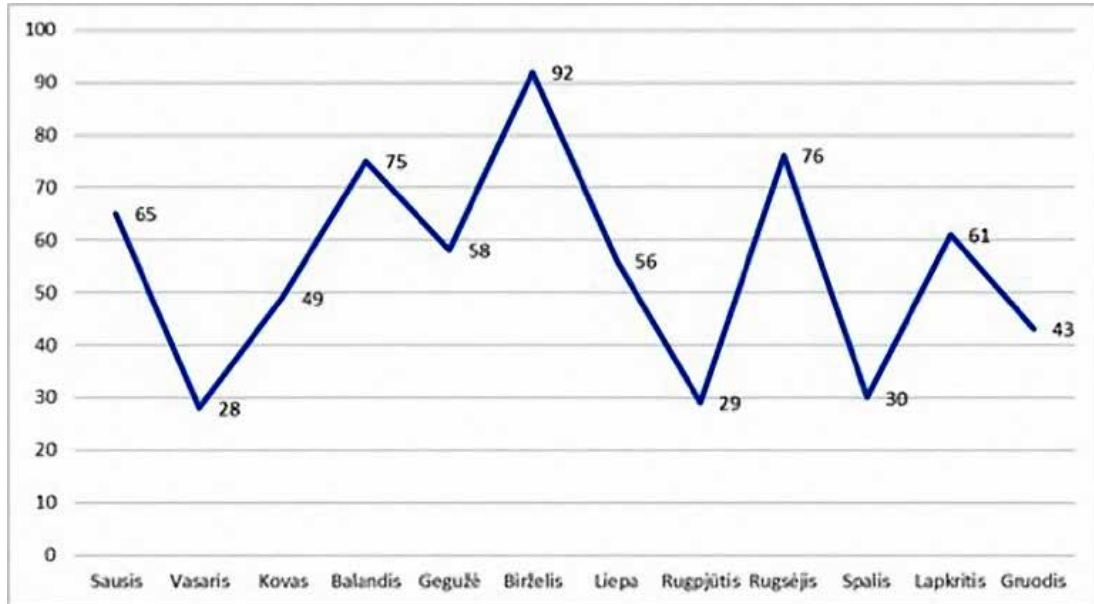
Kaišiadorių rajono Žaslių bendruomenės šventėje. Nuotr. iš asm. archyvų.

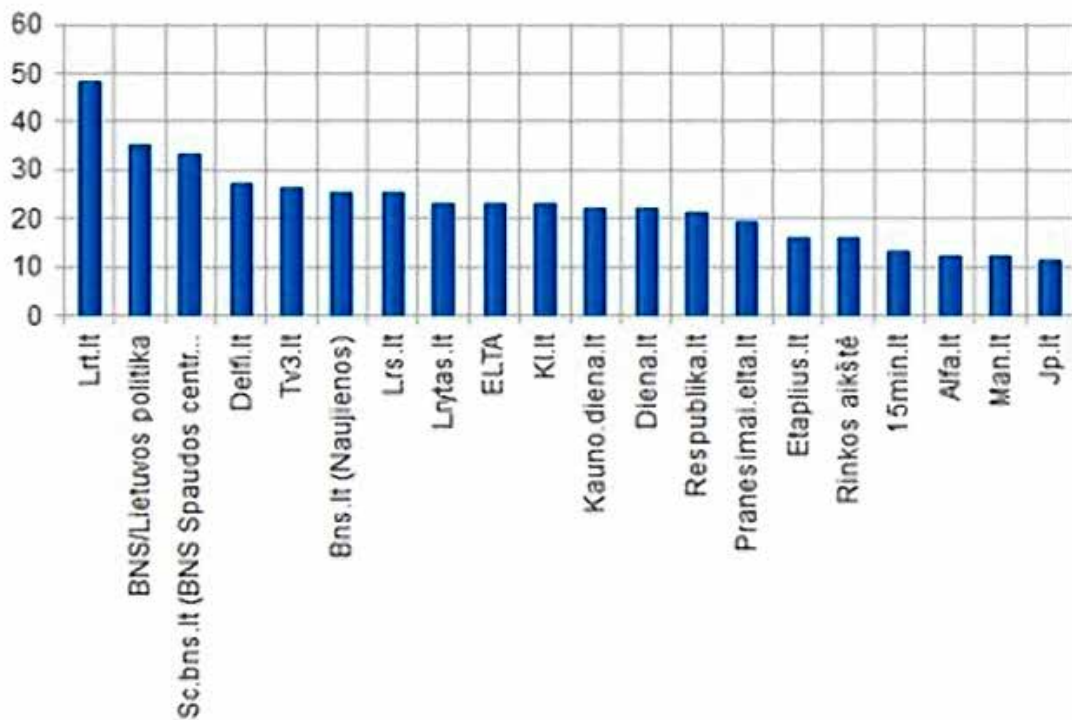
Bendradarbiavimas žiniasklaidoje

Svarbi Seimo nario veiklos dalis bendravimas su rinkėjais spaudoje ir naujienų portaluose, televizijos ir radijo laidose.

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Informacijos ir komunikacijos departamento Bendrosios ir bibliografinės skyriaus atliekamo paminėjimų žiniasklaidoje monitoringo išvada, kad per 2022 m. žiniasklaidoje esu paminėta 663 straipsniuose ar pranešimuose spaudai.

Paminėjimai žiniasklaidoje 2022 01 01 – 2022 12 31

Daugiausia informacijos pateikta internetiniame portale Lrt.lt – 48, naujienų agentūra BNS/ Lietuvos politika – 35, Sc.bns.lt(BNS Spaudos centras) – 33 pranešimai.

Straipsnių, pranešimų ir laidų populiariausios temos:

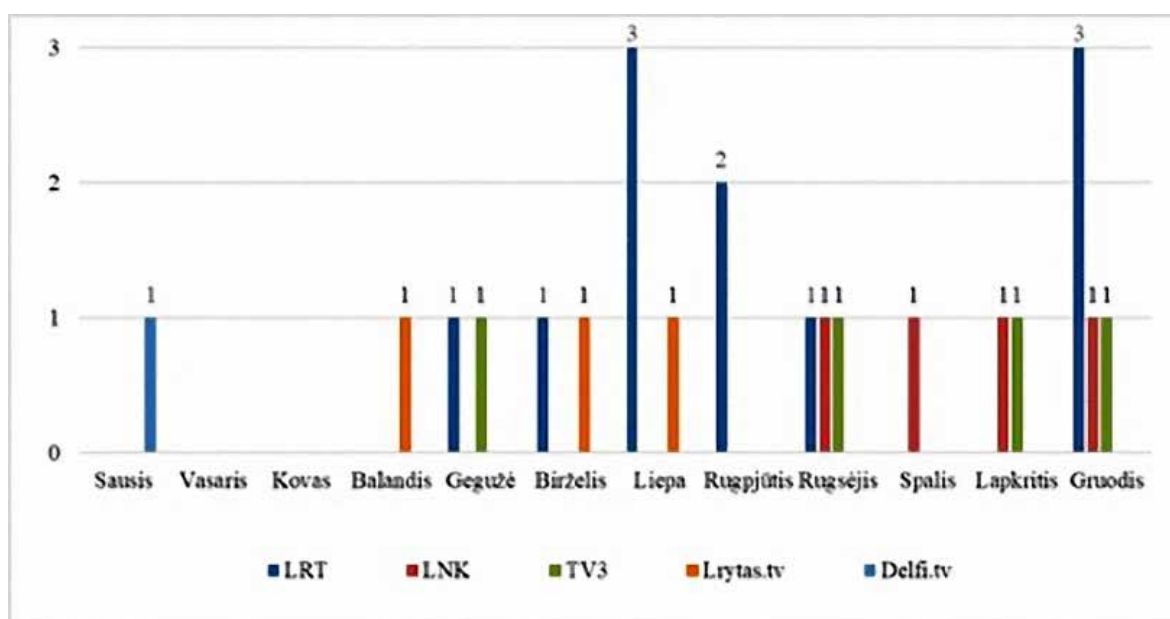
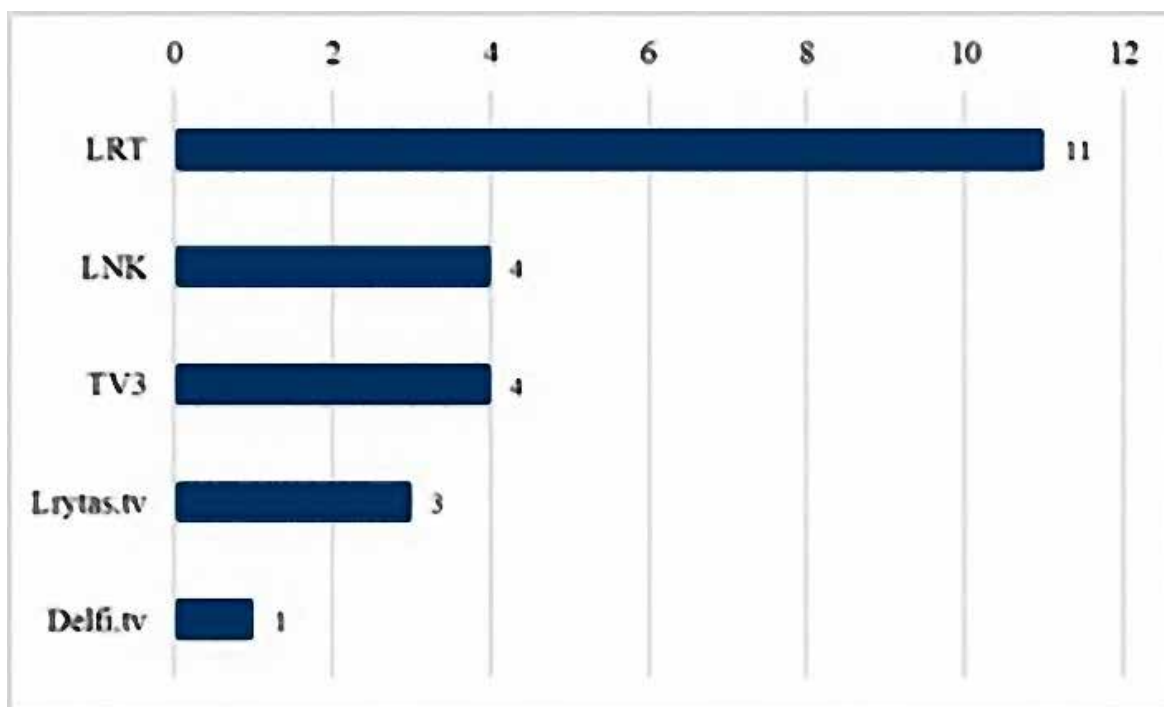
Išimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas

Bendrasis ugdymas

Profesinis mokymas

Aukštasis mokslas

Dalyvavau 23 televizijos laidose. 11 kartų kalbėjau LRT laidose, po 4 kartus – LNK ir TV3, 3 kartus – Lrytas.tv ir kartą Delfi.tv.

Šaltinis:

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
INFORMACIJOS IR KOMUNIKACIJOS DEPARTAMENTO
BENDROSIOS IR BIBLIOGRAFINĖS INFORMACIJOS SKYRIUS**

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel.: (8 5) 239 6189 / 239 6580 / 239 6179
El. p.: bbi@lrs.lt; info@lrs.lt; ikd@lrs.lt www.lrs.lt/info

*Kokie ir kur paskelbti straipsniai, kokios laidos išsamiau galima susipažinti
Seimo narės Vilijos Targamadzės straipsniai ir paminėjimas žiniasklaidoje 2022 m.*

***Nuoširdžiai dėkoju visiems, kurie teikėte pasiūlymus,
kėlėte problemas ir kartu ieškojote jų sprendimų,
dalijotės mintimis ir lūkesčiais
ir taip prisidėjote prie Lietuvos ateities kūrimo.***

Seimo narė
Prof. habil. dr. Vilija Targamadzė